

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 14.4.2015
COM(2015) 154 final

2015/0079 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena gcuirtear chun feidhme an clásal cosanta agus an sásra frith-imchéimniúcháin lena ndéantar foráil maidir le fabhair taraife an Chomhaontaithe Comhlachais idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach agus a mBallstáit, de pháirt amháin, agus Poblacht na Moldóive, den pháirt eile, a chur ar fionraí go sealadach.

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

Forais agus cuspóirí an togra

Baineann an togra seo leis an gclásal cosanta agus an sásra frith-imchéimniúcháin dá bhforáiltear sa Chomhaontú Comhlachais AE-an Mholdóiv a ionchorprú i ndlí an Aontais Eorpaigh.

Comhthéacs ginearálta

Cosúil le formhór ár gComhaontuithe trádála, áirítear clásal cosanta déthaobhach sa Chomhaontú Comhlachais leis an Moldóiv. Leis an ionstraim sin is féidir fabhair a chur ar fionraí go sealadach ar eagla go mbeadh méadú suntasach gan choinne ar allmhairí de bharr iad a chur i bhfeidhm, rud a dhéanfaidh dochar eacnamaíoch do thionscal intíre an pháirtí allmhairiúcháin (i.e. is féidir léirscaoileadh breise na taraife a chur ar fionraí, sin nó ráta dleachta custaim an náisiúin barrfhabhair (MFN) a thabhairt isteach arís). Ina theannta sin, sa Chomhaontú seo áirítear sásra frith-imchéimniúcháin mar a thugtar air, lena bhforáiltear gur féidir an ráta dleachta custaim MFN a thabhairt isteach arís i gcás ina sáraíonn earraí talmhaíochta áirithe ón Moldóiv tairseach áirithe gan údar maith leis an áit tionscnaimh atá acu.

Is gá rialachán cur chun feidhme ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle chun an ionstraim is gá a chur i reachtaíocht inmheánach an Aontais Eorpaigh le bheith in ann an clásal cosanta déthaobhach seo agus an sásra frith-imchéimniúcháin a chur i bhfeidhm.

Tá an togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a ghabhann leis seo bunaithe den chuid is mó ar rialacháin cur chun feidhme inchomparáide a caibidlíodh agus a comhaontaíodh, i measc na dtrí institiúid, i gcás gach ceann de na comhaontuithe saorthrádála atá i bhfeidhm faoi láthair agus a rinneadh le déanaí: An Chóiré (rialachán a foilsíodh in 2011), Meiriceá Láir (rialachán a foilsíodh in 2013) agus an Cholóim agus Peiriú (rialachán a foilsíodh in 2013).

2. TORTHAÍ COMHAIRLIÚCHÁN LE PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS MEASÚNUITHE TIONCHAIR

Díorthaítear an togra seo le haghaidh Rialachán cur chun feidhme go díreach ó théacs an Chomhaontaithe a caibidlíodh le Poblacht na Moldóive. Dá bharr sin, níl gá le comhairliúchán ar leith le páirtithe leasmhara ná le haon mheasúnú tionchair.

3. EILIMINTÍ DLÍ AN TOGRA

Achoimre ar an ngníomhaíocht atá beartaithe

Is é atá sa togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a ghabhann leis seo ionstraim dlí chun clásal cosanta agus sásra frith-imchéimniúcháin an Chomhaontaithe, a tugadh i gcrích cheana idir AE agus Poblacht na Moldóive, a chur chun feidhme.

Bunús dlí

Airteagal 207(2) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh.

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena gcuirtear chun feidhme an clásal cosanta agus an sásra frith-imchéimniúcháin lena ndéantar foráil maidir le fabhair taraife an Chomhaontaithe Comhlachais idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach agus a mBallstáit, de pháirt amháin, agus Poblacht na Moldóive, den pháirt eile, a chur ar fionraí go sealadach.

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 207(2) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach¹,

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Ar an 15 Meitheamh 2009, thug an Chomhairle údarás don Choimisiún caibidlíochtaí a thosú le Poblacht na Moldóive chun comhaontú nua idir an tAontas agus an Poblacht na Moldóive a thabhairt chun críche.
- (2) Tugadh na caibidlíochtaí sin chun críche agus síníodh an Comhaontú comhlachais idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach agus a mBallstáit, de pháirt amháin, agus Poblacht na Moldóive, den pháirt eile² ('an Comhaontú') an 24 Meitheamh 2014 agus cuireadh i bhfeidhm é go sealadach ón 1 Meán Fómhair 2014 i leith.
- (3) Is gá na nósanna imeachta a leagan síos le go ráthófar feidhmiú éifeachtach an chláisail cosanta a comhaontaíodh le Poblacht na Moldóive.
- (4) Sa Chomhaontú áirítear freisin sásra frith-imchéimniúcháin chun fabhair taraife ar tháirgí ar leith a chur ar fionraí go sealadach. Is gá freisin na nósanna imeachta a leagan síos maidir le cur i bhfeidhm an tsásra sin.
- (5) Ní fhéadfar breithniú i dtaobh bearta cosanta a dhéanamh ach amháin má allmhairítear an táirge i dtrácht isteach san Aontas sna cainníochtaí méadaithe sin, i ndearbhfhearmaí nó i gcoibhneas le táirgeacht an Aontais, agus faoi na coinníollacha sin a fhágann go bhfuil siad ina gcúis le mórdhíobháil, nó go mbagraíonn siad a bheith ina gcúis le mórdhíobháil, do tháirgeoirí an Aontais a tháirgeann táirgí comhchosúla nó táirgí díriomaíocha, faoi mar a leagtar síos in Airteagal 165(1) den Chomhaontú.

¹

² Cinneadh 2014/492/AE ón gComhairle an 16 Meitheamh 2014 maidir le síniú, thar ceann an Aontais Eorpaigh, agus cur i bhfeidhm sealadach an Chomhaontaithe Comhlachais idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach agus a mBallstáit, de pháirt amháin, agus Poblacht na Moldóive, den pháirt eile (IO L 260, 30.8.2014, lch. 1).

- (6) Ba cheart téarmaí áirithe amhail 'mórdhíobháil', 'bagairt mórdhíobhála' agus 'idirthréimhse' dá dtagraítear in Airteagal 169 den Chomhaontú a shainmhíniú.
- (7) Maidir leis na cúraimí a ghabhann le bearta leantacha a dhéanamh i ndáil leis an gComhaontú agus a ghabhann leis an gComhaontú a athbhreithniú, le himscrúduithe a dhéanamh agus, más gá, le bearta cosanta a fhorchur, ba cheart iad a dhéanamh sa dóigh is trédhearcaí is féidir.
- (8) Ba cheart go bhfaigheadh an Coimisiún faisnéis, lena n-áirítear fianaise atá ar fáil ó na Ballstáit, i ndáil le haon treochtaí allmhairiúcháin a d'fhéadfadh a fhágáil gur ghá bearta cosanta a chur i bhfeidhm.
- (9) Iontaofacht an staidrimh i ndáil leis na hallmhairí go léir ó Phoblacht na Moldóive chuig an Aontas, tá sí ríthábhachtach, dá bhrí sin, chun a chinneadh an bhfuil na coinníollacha á gcomhlíonadh maidir le bearta cosanta a chur i bhfeidhm.
- (10) Má bhíonn dóthain fianaise *prima facie* ann chun údar a thabhairt le himeachtaí a thionscnamh, ba cheart don Choimisiún fógra a fhoilsiú in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.
- (11) Ba cheart go mbeadh forálacha mionsonraithe ann maidir le himscrúduithe a thionscnamh, maidir le rochtain agus cigireacht ag na páirtithe leasmhara ar an bhfaisnéis a bhailítear, maidir le héisteachtaí do na páirtithe leasmhara lena mbaineann, agus maidir le deiseanna do na páirtithe sin a gcuid tuairimí a chur isteach.
- (12) Ba cheart don Choimisiún fógra i scríbhinn a thabhairt do Phoblacht na Moldóive i dtaca le himscrúdú a thionscnamh agus ba cheart dó dul i gcomhairle le Poblacht na Moldóive, faoi mar a fhoráiltear in Airteagal 166(1) den Chomhaontú.
- (13) Ní mór freisin teorainneacha ama a shocrú maidir le himscrúdú a thionscnamh agus maidir le cinntí a dhéanamh cé acu is iomchuí nó nach iomchuí bearta cosanta, d'fhoill a áirithiú go ndéanfar na cinntí sin go tapa chun deimhneacht dhlíthiúil a mhéadú do na hoibreoirí eacnamaíocha lena mbaineann.
- (14) Ba cheart imscrúdú a dhéanamh sula gcuirfear aon bheart cosanta i bhfeidhm, ach sin faoi réir cead a bheith ag an gCoimisiún bearta cosanta sealadacha a chur i bhfeidhm in imthosca géibheannacha amhail dá dtagraítear in Airteagal 167 den Chomhaontú.
- (15) Níor cheart bearta cosanta a chur i bhfeidhm ach amháin a mhéid is gá, agus go ceann cibé tréimhse is gá, chun mórdhíobháil a sheachaint agus chun coigeartú a éascú. Ba cheart tréimhse uasta na mbearta cosanta a chinneadh agus ba cheart forálacha sonracha i dtaca le fadú agus athbhreithniú na mbearta sin a leagan síos.
- (16) Ba cheart go bhféadfaí na dleachtanna custaim fabhracha a chur ar fionraí ar feadh uastréimhse sé mhí nuair a shroicheadh allmhairiú táirgí talmhaíochta áirithe agus táirgí talmhaíochta próiseáilte áirithe na méideanna allmhairí bliantúla a shainítear sna hIarscríbhinní (XV-C) a ghabhann leis an gComhaontú Comhlachais.
- (17) Ar chúiseanna trédhearcachta, ba cheart don Choimisiún tuarascáil bhliantúil a chur faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle maidir le cur chun feidhme an Chomhaontaithe agus maidir le cur i bhfeidhm na mbearta cosanta agus an tsásra frith-imchéimniúcháin.
- (18) D'fhoill coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú chun bearta cosanta sealadacha agus cinntitheacha a ghlacadh, chun réamhbhearta faireachais a fhoichur agus chun imscrúdú a fhoirceannadh gan bearta dá bhforáiltear sa Chomhaontú, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún. Ba cheart na cumhachtaí sin

a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³.

- (19) Ba cheart go n-úsáidfí an nós imeachta comhairliúcháin chun bearta cosanta faireachais agus sealadacha a ghlacadh i bhfianaise éifeachtaí na mbeart sin agus a loighce seicheamhaí maidir le glacadh na mbeart cosanta cinntitheach. Ba cheart an nós imeacht comhairleach a úsáid chun gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh i bhfianaise gur gá na gníomhartha sin a chur chun feidhme go tapa a luaithe is a bhaintear amach an tairseach ábhartha agus nach bhfuil ach tréimhse feidhme an-teoranta acu.
- (20) Ba cheart go n-úsáidfí an nós imeachta scrúdúcháin le bearta cosanta cinntitheacha a ghlacadh agus leis na bearta sin a athbhreithniú.
- (21) Ba cheart don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme is infheidhme láithreach a ghlacadh, más rud é, i gcásanna cuí-réasúnaithe, go ndéanfaí damáiste a bheadh deacair a leigheas de bharr moill i bhforchur beart cosanta sealadach, nó chun iarmhairt dhiúltach ar mhargadh an Aontais, de thoradh méadú ar allmhairí, a sheachaint. Sa chás ina ndéantar gníomhartha cur chun feidhme den sórt sin atá infheidhme láithreach a chur i bhfeidhm, ba cheart an nós imeachta comhairliúcháin a úsáid,

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

CAIBIDIL I – FORÁLACHA COSANTA

Airteagal 1

Ábhar agus raon feidhme

- 1. Sa Rialachán seo leagtar síos forálacha maidir le chur chun feidhme an chlásail cosanta agus an tsásra frith-imchéimniúcháin lena bhforáiltear do fhabhair taraife atá sa Chomhaontú Comhlachais idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach agus a mBallstáit, de pháirt amháin, agus Poblacht na Moldóive, den pháirt eile, a chur ar fionraí go sealadach.
- 2. Tá feidhm ag an Rialachán seo maidir le táirge de thionscnamh Phoblacht na Moldóive.

Airteagal 2

Sainmhínithe

Chun críocha an Rialacháin seo:

- (a) ciallaíonn 'táirge' earra de thionscnamh an Aontais nó de thionscnamh Phoblacht na Moldóive; maidir le táirge atá faoi réir imscrúdaithe, d'fhéadfadh sé go gcuimseofar leis líne tharaife amháin nó roinnt línte taraife, nó fodheighilt de líne tharaife, ag brath ar imthosca sonracha an mhargaidh nó ar aon deighilt táirgí a chuirtear i bhfeidhm go coitianta i dtionscal an Aontais;

³ Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún (IO L 55, 28.2.2011, lch. 13).

- (b) ciallaíonn 'páirtithe leasmhara' na páirtithe a ndéanann allmhairiú an táirge i dtrácht difear dóibh;
- (c) ciallaíonn 'tionscal an Aontais' táirgeoirí an Aontais ina n-iomláine a tháirgeann táirgí comhchosúla nó táirgí díriomaíocha agus a oibríonn laistigh de chríoch an Aontais, nó táirgeoirí de chuid an Aontais arb ionann a gcomh-aschur de tháirgí comhchosúla nó de tháirgí díriomaíocha agus cion mór de tháirgeacht iomlán an Aontais i dtaca leis na táirgí sin, nó, nuair nach bhfuil sa táirge comhchosúil nó sa táirge díriomaíoch ach táirge amháin de roinnt táirgí arna ndéanamh ag na táirgeoirí de chuid an Aontais, déanfar tionscal an Aontais a shainmhíniú i ndáil leis na hoibríochtaí sonracha a bhaineann le táirgeadh an táirge chomhchosúil nó an táirge díriomaíoch;
- (d) ciallaíonn 'mórdhíobháil' lagú suntasach foriomlán ar sheasamh thionscal an Aontais;
- (e) ciallaíonn 'bagairt mhórdhíobhála' do sheasamh thionscal an Aontais mórdhíobháil atá go soiléir ar tí tarlú;
- (f) ciallaíonn 'idirthréimhse' tréimhse 10 mbliana ó theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe;

Airteagal 3

Prionsabail

1. Féadfar beart cosanta a fhorchur i gcomhréir leis an Rialachán seo, más rud é go bhfuil táirge de thionscnamh Phoblacht na Moldóive, mar thoradh ar na dleachtanna custaim ar an táirge sin a laghdú nó a dhíchur, á allmhairiú isteach san Aontas sna cainníochtaí méadaithe sin, i ndearbhtéarmaí nó i gcoibhneas le táirgeacht an Aontais, agus faoi na coinníollacha sin a fhágann go bhfuil siad ina gcúis le mórdhíobháil, nó go mbagraíonn siad a bheith ina gcúis le mórdhíobháil, do thionscal an Aontais.
2. Féadfaidh beart cosanta bheith i gceann de na foirmeacha seo a leanas:
 - (a) tuilleadh laghdaithe ar an ráta dleachta custaim ar an táirge lena mbaineann a chur ar fionraí de réir mar a fhoráiltear i Sceideal um Dhíchur Taraife an Chomhaontaithe le Poblacht na Moldóive;
 - (b) an ráta dleachta custaim ar an táirge lena mbaineann a mhéadú go leibhéal nach mó ná an ráta is ísle díobh seo a leanas:
 - ráta dleachta custaim an náisiúin bharrfhabhair ("NBF") a chuirtear i bhfeidhm maidir leis an táirge lena mbaineann agus atá i bhfeidhm an tráth a ndéantar an beart; nó
 - an bonnráta dleachta custaim mar atá sainithe sna sceidil a áirítear in Iarscríbhinn XV de bhun Airteagal 147 den Chomhaontú.

Airteagal 4

Imeachtaí a thionscnamh

1. Déanfar imeacht a thionscnamh arna iarraidh sin do Bhallstát, d'aon duine dlítheanach nó d'aon chomhlachas nach bhfuil pearsantacht dhlítheanach aige ag gníomhú dóibh thar ceann thionscal an Aontais, nó ar fhéintionscnamh an

Choimisiúin más dealraitheach don Choimisiún go bhfuil fianaise leordhóthanach *prima facie* ann, arna chinneadh ar bhonn na dtosca dá dtagraítear in Airteagal 5(5) den Rialachán seo, le bheith ina húdar maith le tionscnamh den sórt sin.

2. De ghnáth, beidh an fhaisnéis seo a leanas san iarraidh: ráta agus méid an mhéadaithe ar allmhairí i ndáil leis an táirge lena mbaineann, arna shloinneadh i ndearbhthéarmaí agus i dtéarmaí coibhneasta, an sciar den mhargadh baile a bhaineann leis na hallmhairí méadaithe agus na hathruithe ar an leibhéal díolacháin, táirgeachta, táirgiúlachta, úsáid acmhainne, brabúis agus caillteanais, agus fostaíochta maidir le tionscal an Aontais.
3. Féadfar imeacht a thionscnamh freisin i gcás ina dtagann borradh ar allmhairí i mBallstát amháin nó i roinnt Ballstát, ar choinníoll go bhfuil fianaise leordhóthanach *prima facie* ann, de réir mar a chinntear ar bhonn na dtosca dá dtagraítear in Airteagal 5(5), chun údar a thabhairt leis an tionscnamh sin.
4. Cuirfidh Ballstát an Coimisiún ar an eolas más dealraitheach go léiríonn treochtaí allmhairiúcháin ó Phoblacht na Moldóive go bhfuil gá le bearta cosanta. Beidh an fhianaise atá luaite i mír 1 agus i mír 2 mar chuid den fhaisnéis sin.
5. Cuirfidh an Coimisiún na Ballstáit ar an eolas nuair a gheobhaidh sé iarraidh imeacht a thionscnamh nó nuair a mheasann sé gur iomchuí imeacht a thionscnamh ar a thionscnamh féin de bhun mhír 1 den Airteagal seo.
6. Más rud é go ndealraíonn sé go bhfuil fianaise leordhóthanach *prima facie* ann chun údar a thabhairt le himeacht a thionscnamh, déanfaidh an Coimisiún an t-imeacht a thionscnamh agus déanfaidh sé fógra ina thaobh a fhoilsiú in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*. Déanfar an tionscnamh laistigh d'aon mhí amháin ón tráth a bhfaighidh an Coimisiún an iarraidh nó an fhaisnéis de bhun mhír 1.
7. Déanfar an méid seo a leanas san fhógra dá dtagraítear i mír 6:
 - (a) tabharfar achoimre ar an bhfaisnéis a fuarthas agus ceanglófar leis go ndéanfar an fhaisnéis ábhartha uile a chur chuig an gCoimisiún;
 - (b) luafar ann an tréimhse a fhéadfaidh páirtithe leasmhara a gcuid tuairimí a chur in iúl i scríbhinn agus faisnéis a thíolacadh don Choimisiún lena linn, más rud é go bhfuil na tuairimí agus an fhaisnéis sin le cur san áireamh le linn an imeachta;
 - (c) luafar an tréimhse a bhféadfaidh páirtithe leasmhara iarratas a dhéanamh ar éisteacht ó bhéal os comhair an Choimisiúin i gcomhréir le hAirteagal 5(9).

Airteagal 5

Imscrúduithe

1. Tar éis imeacht a thionscnamh, cuirfidh an Coimisiún tús le himscrúdú. Tosóidh an tréimhse, mar atá leagtha amach i mír 3 den Airteagal seo, an lá a fhoilseofar an cinneadh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* chun imscrúdú a thionscnamh.
2. Féadfaidh an Coimisiún a iarraidh ar na Ballstáit faisnéis a sholáthar agus glacfaidh na Ballstáit cibé beart is gá chun éifeacht a thabhairt don iarraidh sin. Más rud é gur faisnéis de chineál leasa ghinearálta í an fhaisnéis sin, agus nach faisnéis rúnda í de réir bhrí Airteagal 11 den Rialachán seo, cuirfear leis an gcomhad neamhrúnda í, faoi mar a fhoráiltear i mír 8 den Airteagal seo.

3. Aon uair is féidir, cuirfear an t-imscrúdú i gcrích laistigh de shé mhí tar éis é a thionscnadh. Féadfar trí mhí a chur leis an teorainn ama sin in imthosca eisceachtúla, amhail líon neamhghnách ard páirtithe leasmhara a bheith ann nó staideanna casta margaidh. Déanfaidh an Coimisiún fógra a thabhairt do na páirtithe leasmhara go léir i dtaobh aon fhadaíthe den sórt sin agus míneoidh sé na cúiseanna atá leis.
4. Lorgóidh an Coimisiún an fhaisnéis uile a mheasann sé a bheith riachtanach chun cinneadh a dhéanamh maidir leis na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 3(1) den Rialachán seo, agus, nuair is iomchuí, féachfaidh sé leis an bhfaisnéis sin a fhíorú.
5. Déanfaidh an Coimisiún meastóireacht ar gach toisc ábhartha atá oibiachtúil agus inchainníochtúil agus a imríonn tionchar ar an staid ina bhfuil tionscal an Aontais, go háirithe an ráta ag a bhfuil allmhairí an táirge i dtrácht ag ardú agus méid an ardaithe sin, i ndearbhtéarmaí agus i dtéarmaí coibhneasta, an sciar sin de mhargadh an Aontais a bhaineann leis na hallmhairí méadaithe, athruithe ar an leibhéal díolacháin, táirgthe, táirgiúlachta, úsáid acmhainne, brabúis agus cailleanais, agus fostaíochta. Ní liosta iomlán é an liosta sin agus d'fhéadfadh an Coimisiún tosca ábhartha eile a chur san áireamh i gcomhair a chinnidh i dtaobh an bhfuil mórdhíobháil nó bagairt mhórdhíobhála ann, amhail stoic, praghsanna, fáltas ar chaipiteal a úsáidtear, sreabhadh airgid, agus tosca eile is cúis le mórdhíobháil, nó a d'fhéadfadh a bheith ina gcúis le mórdhíobháil, nó a bhagraíonn a bheith ina gcúis le mórdhíobháil do thionscal an Aontais.
6. Féadfaidh páirtithe leasmhara atá tar éis faisnéis a thíolacadh de bhun Airteagal 4(7)(b) den Rialachán seo, agus féadfaidh ionadaithe Phoblacht na Moldóive, ar iarraidh i scríbhinn, iniúchadh a dhéanamh ar an bhfaisnéis uile a chuirtear ar fáil don Choimisiún i dtaca leis an imscrúdú, seachas doiciméid inmheánacha arna n-ullmhú ag údaráis an Aontais nó ag údaráis na mBallstát, ar choinníoll go mbaineann an fhaisnéis sin le tíolacadh a gcáis agus nach faisnéis rúnda atá ann de réir bhrí Airteagal 11 den Rialachán seo agus ar choinníoll gur úsáid an Coimisiún san imscrúdú í. Féadfaidh páirtithe leasmhara a gcuid tuairimí a chur in iúl faoin bhfaisnéis a chuirtear ar fáil don Choimisiún. I gcás ina bhfuil fianaise leordhóthanach *prima facie* ann chun tacú leis na tuairimí sin, cuirfidh an Coimisiún san áireamh iad.
7. Áiritheoidh an Coimisiún go mbeidh na sonraí uile agus an staidreamh go léir a úsáidtear don imscrúdú ar fáil agus go mbeidh siad ionadaíoch, sothuigte, trédhearcach agus infhíoraithe.
8. Áiritheoidh an Coimisiún, a luaith a bheidh an creat teicniúil is gá ann, go mbeidh rochtain ar líne faoi chosaint pasfhocail ann don chomhad neamhrúnda (an t-ardán ar líne), agus déanfaidh sé bainistiú air sin, agus is tríd sin a scaipfear an fhaisnéis go léir atá ábhartha agus nach bhfuil faoi rún de réir bhrí Airteagal 11 den Rialachán seo. Tabharfar rochtain ar an ardán sin do pháirtithe leasmhara, do na Ballstáit agus do Pharlaimint na hEorpa.
9. Tabharfaidh an Coimisiún éisteacht do pháirtithe leasmhara, go háirithe i gcás ina bhfuil iarratas i scríbhinn déanta acu laistigh den tréimhse a bheidh leagtha síos san fhógra a fhoilseofar in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*, ar iarratas é ina léireofar gur dócha go ndéanfaidh toradh an imscrúdaithe difear dóibh agus go bhfuil cúiseanna speisialta ann le héisteacht ó bhéal a thabhairt dóibh. Tabharfaidh an

Coimisiún éisteacht do pháirtithe leasmhara ar ócáidí eile má tá cúiseanna speisialta ann leis sin.

10. I gcás nach soláthraítear an fhaisnéis laistigh de na teorainneacha ama a shocraigh an Coimisiún, nó nuair atá bac mór ar an imscrúdú, féadfaidh an Coimisiún cinntí a dhéanamh ar bhonn na bhfíoras atá ar fáil. I gcás ina bhfaigheann an Coimisiún amach go ndearna aon pháirtí leasmhar nó aon tríú páirtí faisnéis bhréagach nó mhíthreorach a sholáthar dó, déanfaidh sé neamhshuim den fhaisnéis sin agus féadfaidh sé úsáid a bhaint as na fíorais atá ar fáil.
11. Tabharfaidh an Coimisiún fógra i scríbhinn do Phoblacht na Moldóive maidir le himscrúdú a thionscnamh.

Airteagal 6

Bearta Réamhfhaireachais

1. Féadfaidh an Coimisiún bearta réamhfhaireachais a ghlacadh i dtaca le hallmhairí ó Phoblacht na Moldóive i gcás ina bhfuil an treoht in allmhairiú táirge den sórt sin go bhféadfadh ceann de na cásanna dá dtagraítear in Airteagal 3 agus in Airteagal 4 den Rialachán seo a bheith mar thoradh uirthi. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 14(3) den Rialachán seo.
2. Beidh tréimhse theoranta bailíochta ag bearta réamhfhaireachais. Mura bhforáiltear a mhalairt, scoirfidh siad de bheith bailí ag deireadh an dara tréimhse sé mhí tar éis na chéad sé mhí tar éis iad a thabhairt isteach.

Airteagal 7

Bearta cosanta sealadacha a fhorchur

1. In imthosca géibheannacha ina mbeadh moill ina cúis le damáiste a bheadh deacair a leigheas, glacfaidh an Coimisiún bearta cosanta sealadacha de bhun réamhchinnidh, ar bhonn na dtosca dá dtagraítear in Airteagal 5(5), go bhfuil fianaise leordhóthanach *prima facie* ann go bhfuil méadú tagtha ar allmhairí táirge de thionscnamh Phoblacht na Moldóive de thoradh dleacht chustaim a laghdú nó a dhíchur i gcomhréir leis na Sceidil a áirítear in Iarscríbhinn XV de bhun Airteagal 147 den Chomhaontú leis an tír lena mbaineann, agus go bhfuil allmhairí den sórt sin ina gcúis le mórdhíobháil, nó ina gcúis le bagairt mhórdhíobhála, do thionscal an Aontais. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta comhairliúcháin dá dtagraítear in Airteagal 14(3) den Rialachán seo.
2. Ar mhórfhorais práinne a bhfuil údar cuí leo, lena n-áirítear an cás dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo, déanfaidh an Coimisiún bearta cosanta sealadacha atá infheidhme láithreach a ghlacadh. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 14(5) den Rialachán seo.
3. I gcás ina n-iarrfaidh Ballstát go ndéanfaidh an Coimisiún idirghabháil láithreach agus i gcás ina mbeidh na coinníollacha a leagtar amach i mír 1 comhlíonta, déanfaidh an Coimisiún cinneadh laistigh de chúig lá oibre tar éis dó an iarraidh a fháil.

4. Ní bheidh feidhm ag bearta cosanta sealadacha ar feadh tréimhse níos faide ná 200 lá féilire.
5. I gcás ina n-aisghairfear na bearta cosanta sealadacha toisc go léirítear san imscrúdú nach bhfuil na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 3(1) den Rialachán seo á gcomhlíonadh, déanfar aon dleacht chustaim a bailíodh mar thoradh ar na bearta cosanta sealadacha sin a aisíoc go huathoibríoch.
6. Beidh feidhm ag bearta cosanta sealadacha maidir le gach táirge a chuirfear i saorchúrsaíocht tar éis dháta theacht i bhfeidhm na mbeart sin. Ní dhéanfaidh na bearta sin, áfach, cosc a chur le táirgí atá faoi bhealach chuig an Aontas cheana féin a scaoileadh le haghaidh saorchúrsaíochta i gcás nach féidir ceann scríbe na dtáirgí sin a athrú.

Airteagal 8

Foirceannadh imscrúduithe agus imeachtaí gan bhearta

1. I gcás ina léiríonn na fíorais, faoi mar a shuífear sa deireadh iad, nach gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 3(1) den Rialachán seo, glacfaidh an Coimisiún cinneadh lena bhfoirceannfar an t-imscrúdú agus an t-imeacht, cinneadh a fhoilseofar in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 14(4) den Rialachán seo.
2. Déanfaidh an Coimisiún, ag féachaint go hiomchuí do chosaint faisnéise rúnda de réir bhrí Airteagal 11 den Rialachán seo, tuarascáil a phoibliú ina leagfar amach a chinntí agus na conclúidí réasúnaithe ar thángthas orthu maidir le gach saincheist iomchuí fíorais agus dlí.

Airteagal 9

Bearta cosanta cinntitheacha a fhorchur

1. I gcás ina léiríonn na fíorais, faoi mar a shuífear go críochnaitheach iad, go bhfuil na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 3(1) den Rialachán seo á gcomhlíonadh, féadfaidh an Coimisiún bearta cosanta cinntitheacha a ghlacadh. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 14(4) den Rialachán seo.
2. Déanfaidh an Coimisiún, ag féachaint go hiomchuí do chosaint faisnéise rúnda de réir bhrí Airteagal 11 den Rialachán seo, tuarascáil a phoibliú ina mbeidh achoimre ar na fíorais ábhartha agus ar na nithe atá ábhartha don chinneadh.

Airteagal 10

Na bearta cosanta: ré agus athbhreithniú

1. Ní leanfaidh beart cosanta de bheith i bhfeidhm ach go ceann cibé tréimhse ama a mbeidh gá léi chun an mhórdhíobháil do thionscal an Aontais a chosc nó a leigheas, agus chun coigeartú a éascú. Ní rachaidh an tréimhse sin thar dhá bhliain, ach amháin má fhadaítear faoi mhír 3 den Airteagal seo í.

2. Go dtí go bhfaighfear toradh an athbhreithnithe faoi mhír 3, leanfaidh beart cosanta de bheith i bhfeidhm.
3. Féadfar tréimhse thosaigh birt chosanta a fhadú dhá bhliain ar a mhéad, ar choinníoll go leanann an beart cosanta de bheith riachtanach chun mórdhíobháil do thionscal an Aontais a chosc nó a leigheas agus ar choinníoll go bhfuil fianaise ann go bhfuil coigeartú á dhéanamh i dtionscal an Aontais.
4. Sula ndéanfar aon fhadú de bhun mhír 3 den Airteagal seo, déanfar imscrúdú a thionscnamh arna iarraidh sin do Bhallstát, d'aon duine dlítheanach nó d'aon chomhlachas nach bhfuil pearsantacht dhlítheanach aige, ag gníomhú dóibh thar ceann thionscal an Aontais, nó ar fhéintionscnamh an Choimisiúin má tá fianaise leordhóthanach *prima facie* ann go bhfuil na coinníollacha a leagtar síos i mír 3 den Airteagal seo á gcomhlíonadh, ar bhonn na dtosca dá dtagraítear in Airteagal 5(5) den Rialachán seo.
5. Foilseofar tionscnamh imscrúdaithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* i gcomhréir le hAirteagal 4(6) agus (7) den Rialachán seo. Déanfar an t-imscrúdú agus aon chinneadh maidir le fadú de bhun mhír 3 den Airteagal seo i gcomhréir le hAirteagal 5, Airteagal 8 agus Airteagal 9 den Rialachán seo.
6. Ní mhairfidh fad iomlán birt chosanta níos mó ná ceithre bliana, lena n-áirítear tréimhse feidhme aon bhirt shealadaigh, an tréimhse tosaigh cur chun feidhme agus iarchur a dhéanfaí uirthi.
7. Ní chuirfear beart cosanta i bhfeidhm níos faide ná dáta dhul in éag na hidirthréimhse, ach amháin le toiliú Phoblacht na Moldóive.

Airteagal 11

Rúndacht

1. Ní dhéanfar faisnéis a fhaightear de bhun an Rialacháin seo a úsáid ach amháin chun na críche ar ina leith a iarraidh í.
2. Ní dhéanfar faisnéis ar bith de ghné rúnda a fhaightear de bhun an Rialacháin seo, ná aon fhaisnéis a sholáthraítear ar bhonn rúnda agus a fhaightear de bhun an Rialacháin seo, a nochtadh gan cead sainráite sholáthróir na faisnéise sin.
3. I ngach iarraidh ar rúndacht, luafar na cúiseanna leis an bhfaisnéis a bheith rúnda. Más rud é, áfach, go n-iarrann soláthróir na faisnéise nach ndéanfaí an fhaisnéis a phoibliú nó nach ndéanfaí í a nochtadh, ina hiomláine nó i bhfoirm achoimre, agus mura bhfuil údar maith leis an iarraidh sin, féadfar neamhshuim a dhéanamh den fhaisnéis lena mbaineann.
4. Ar chaoi ar bith, measfar go bhfuil gach faisnéis faoi rún más dócha go ndéanfadh nochtadh na faisnéise dochar suntasach do sholáthróir nó d'fhoinsé na faisnéise sin.
5. Ní fhágfaidh mír 1 go mír 4 den Airteagal seo nach bhféadfaidh údarais an Aontais tagairt a dhéanamh d'fhaisnéis ghinearálta agus, go háirithe, do chúiseanna ar a bhfuil cinntí arna ndéanamh de bhun an Rialacháin seo bunaithe. Mar sin féin, cuirfidh na húdarais sin san áireamh leas dlisteanach na ndaoine nádúrtha agus na ndaoine dlítheanacha lena mbaineann ar mian leo nach nochtfar a gcuid rún gnó.

Airteagal 12

Tuarascáil

1. Cuirfidh an Coimisiún tuarascáil bhliantúil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle maidir le cur i bhfeidhm, cur chun feidhme agus comhlíonadh oibleagáidí Theideal V den Chomhaontú agus an Rialachán seo.
2. Áireofar sa tuarascáil faisnéis maidir le cur i bhfeidhm beart sealadach agus cinntitheach, maidir le bearta réamhfhaireachais, maidir le bearta faireachais réigiúnacha agus bearta cosanta réigiúnacha agus maidir le himscrúduithe agus imeachtaí a fhoirceannadh gan bhearta.
3. Déanfar achoimre ar an staidreamh agus ar na hathruithe ar an trádáil le Poblacht na Moldóive a leagan amach sa tuarascáil freisin.
4. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa, laistigh de mhí amháin ó thaisceadh thuarascáil an Choimisiúin, a iarraidh ar an gCoimisiún teacht chuig cruinniú ad hoc de choiste freagrach na Parlaiminte chun aon saincheistanna a bhaineann le cur chun feidhme an Rialachán seo a chur i láthair agus a mhíniú.
5. Tráth nach déanaí ná trí mhí tar éis a thuarascáil a chur faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle, déanfaidh an Coimisiún í a phoibliú.

CAIBIDIL II –SÁSRA FRITH-IMCHÉIMNIÚCHÁIN DO THÁIRGÍ TALMHAÍOCHTA ÁIRITHE AGUS TÁIRGÍ TALMHAÍOCHTA PRÓISEÁILTE ÁIRITHE

Airteagal 13

1. Tá meánmhéid bliantúil allmhairí socraithe d'allmhairí táirgí atá liostaithe in Iarscríbhinn XV-C a ghabhann leis an gComhaontú, atá faoi réir an tsásra frith-imchéimniúcháin atá leagtha amach in Airteagal 148 den Chomhaontú. Ar mhórfhorais práinne a bhfuil údar cuí leo, a luaithe a shroicheadh méid allmhairí i gcatagóir amháin táirgí nó níos mó an méid atá leagtha síos in Iarscríbhinn XV-C a ghabhann leis an gComhaontú in aon bhliain ar leith ag tosú ar 1 Eanáir, murar thug Poblacht na Moldóive údar maith leis, glacfaidh an Coimisiún gníomh cur chun feidhme is infheidhme láithreach i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 14(5) den Rialachán seo. Féadfaidh an Coimisiún a chinneadh an dleacht fhabhrach is infheidhme maidir leis an táirge/na táirgí lena mbaineann a chur ar fionraí nó nach iomchuí a leithéid d'fhionraí.
2. Beidh fionraí sealadach na dleachta fabhraí infheidhme ar feadh uastréimhse sé mhí ón dáta a fhoilsítear an cinneadh maidir leis an dleacht fhabhrach a chur ar fionraí. Sula dtéann an tréimhse sé mhí sin in éag agus ar mhórfhorais práinne a bhfuil údar cuí leo a bhaineann le dleachtanna fabhracha a chur ar fionraí, féadfaidh an Coimisiún gníomh cur chun feidhme is infheidhme láithreach a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 14(5) den Rialachán seo chun gur féidir an fionraí sealadach ar an dleacht fhabhrach a chur i leataobh, má tá sé sásta gur de thoradh athrú ar leibhéal na táirgeachta agus ar acmhainn allmhairiúcháin Phoblacht na Moldóive don táirge lena mbaineann, gur dá thoradh sin méid na catagóire ábhartha allmhairí de bhreis ar an méid dá dtagraítear in Iarscríbhinn XV-C a ghabhann leis an gComhaontú.

3. Tá cur i bhfeidhm an tsásra a leagtar amach sa Chaibidil seo gan dochar do chur i bhfeidhm aon cheann de na bearta a shainítear i gCaibidil I. Ní dhéanfar, áfach, bearta a ghlacfar de bhun fhorálacha an dá chaibidil a chur i bhfeidhm go comhuaineach maidir leis na táirgí céanna.

CAIBIDIL IV– NÓS IMEACHTA COISTE

Airteagal 14

1. Beidh an Coiste a bunaíodh le hAirteagal 4(1) de Rialachán (CE) Uimh. 260/2009⁴ ón gComhairle de chúnamh ag an gCoimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
2. Chun críocha Airteagal 13, beidh an Coiste um Chomheagrú na Margaí Talmhaíochta, arna bhunú le hAirteagal 229(1) de Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013, de chúnamh ag an gCoimisiún, agus, i dtaca le táirgí talmhaíochta próiseáilte, beidh an Coiste Bainistíochta um cheisteanna cothrománacha faoi thrádáil i dtáirgí talmhaíochta próiseáilte nach bhfuil liostaithe in Iarscríbhinn I, a bunaíodh faoi Airteagal 44(1) de Rialachán (AE) Uimh. 510/2014⁵, de chúnamh ag an gCoimisiún. Is coistí de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 a bheidh sna Coistí sin.
3. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
4. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
5. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 8 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011, i gcomhar le hAirteagal 4 den Rialachán sin.
6. De bhun Airteagal 3(5) de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011, i gcás ina rachfar in iontaoibh nós imeachta i scríbhinn chun bearta a ghlacadh de bhun mhír 3 den Airteagal seo, déanfar an nós imeachta sin a fhoirceannadh gan toradh i gcás, laistigh den teorainn ama a leagfaidh an cathaoirleach síos, ina gcinnfidh an cathaoirleach amhlaidh nó ina n-iarrfaidh tromlach de chomhaltaí an choiste, mar a shainmhínítear é in Airteagal 5(1) de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011, amhlaidh.

CAIBIDIL V – FORÁLACHA CRÍOCHNAITHEACHA

Airteagal 15

Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh sé i bhfeidhm maidir le hallmhairí ó Phoblacht na Moldóive ó dháta chur i bhfeidhm an Chomhaontaithe.

⁴ Rialachán (CE) Uimh. 260/2009 ón gComhairle an 26 Feabhra 2009 maidir leis na comhrialacha d'allmhairí (IO L 84, 31.3.2009, lch. 1).

⁵ Rialachán (AE) Uimh. 510/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Aibreán 2014 lena leagtar síos na socruithe trádála is infheidhme maidir le hearraí áirithe ar toradh ar phróiseáil táirgí talmhaíochta iad agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1216/2009 ón gComhairle agus Rialachán (CE) Uimh. 614/2009 ón gComhairle (IO L 150, 20.5.2014, lch. 1).

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán